

GNESTA (SN): — Man blir ju glad ända in i själen av den här musiken!

Tidernas tredje spelmansstämma på Elektron i Gnesta blev återigen ett mycket lyckat evenemang med stor respons från spelmän och allmänhet.

Den här "vargavinsterstämman" i Gnesta har kommit för att stanna och är idag den största vinterstämman i Sörmland.

Stämningen på topp i Gnesta

Aldrig tidigare har så många spelmän mött upp på spelmansstämman i Gnesta. De kom från hela Sörmland och från Stockholmsområdet.

— De två föregående stämorna, också de i februari, var ju mycket lyckade. Det har väl gjort att förhandsintresset för årets stämma har varit mycket stort, säger riksspelman Christina Frohm, Gnesta, som tillsammans med Sörmlands Spelmansförbunds ordförande Sören Olsson, ledde stämman.

Det blev en gemytlig och härlig stämning i Elektron denna lördag. Christina Frohm och Sören Olsson skötte mycket lättamt och rutinerat presentationen av alla de många grupper och enskilda som framträdde på scenen.

Medan spelmännen spelade kunde de yngsta roa sig i en annan sal. Barbro Tällman från Stockholm lärde både barn och vuxna gamla genuina sång- och danslekar, även de till stor del från Sörmland.

Den som ville kunde också ta sig en titt på en liten utställning i foajén. Här hade man ordnat med en dansbaneinventering, som visade platserna för numera nedlagda dansbanor i Gnestatrakten och bilder från dessa. Därtill fanns ett litet nostalgiskt kafébord från den tiden uppdukat.

Mycket nöjda

Arrangörerna, Folkets Husföreningen, Spelmanslaget Nyckelknippan, Bygdens Blånadning och Södermanlands

pojda med denna, den tredje spelmansstämman i Gnesta.

Allt vad Sörmland har av spelmän tycktes ha mött upp. Meningen var att sk "buskspel" skulle vänta till efter stämman. Men spelsugna spelmän samlades långt innan dess och spelade tillsammans i varje ledig vrå i Elektron.

Att publiken stortrivdes var uppenbart. Denna eftermiddag, fylld av gläd, vacker, sprittande och taktfast folkmusik, blev en riktig högtidsstund för alla musikälskare.

KERSTIN EKDAHL

Det var svårt att sitta still när 70-talet spelmän tillsammans klämde i med "Lästringe gänglåt".

82-åriga Ragnar Karlsson, innehavare av Zornmärket i guld, var spelmansstämmans nestor.

pampig och storslagen. På sig-naltrumpet blåste Gnestaborna Stig Söderström och Sten Eriksson in stämman.

Ett 70-tal spelmän antrade scenen i den stora filmsalen för en stunds allspel. Många lyckliga leenden kunde konstateras hos publiken när spelmännen klämde i med "Lästringe gänglåt". Åhörarna stampade taktan och hade roligt inte minst när Sten Eriksson annonserade låten "Det du lovat kan du hålla, att aldrig älska mer än tre".

Stampvänligt

Mycket stampvänligt var också därpå följande "Thureholmsschottis". De sörmländska låtarna fick för övrigt en framträdande plats under hela stämman. Inte så konstigt kanske, men faktum är att Sörmland har en otroligt rik folk-musikskatt med fler bevarade och fler upptecknade låtar än Dalarna.

En efter en intog de olika grupperna scenen. Först var Bygdens Blandning, ett spel-manslag från Östra Sörmland. Gruppens medlemmar kommer från Trosa, Vagnhärad, Gnesta, Hölö, Järna, Pershagen och Gåsinge-Dillnäs och framför sin musik på nyckelharpa. "Schottis från Hummelkärr" och "Hambo från Björnlunda" av August Holtz, fick publiken lyssna till.

Fler gamla sörmländska låtar blev det när Durspeisgruppen från Gnesta med stor bravur spelade upp "Wapperstavalansen från Vagnhärad".

Skiftande

Det program som följde blev mycket skiftande liksom även instrumenten. Här spelades på enradiga och tvåradiga dragspel, fiol, nyckelharpa, hummel, stråklarpa, mungiga, silverbasharpa, klarinett och säckpipa. Eftersom klangfärgerna ofta ändrades blev musiken aldrig likformad.

Stämmans nestor var Ragnar Karlsson, 82, från Stockholm. En i spelmanskretsar mycket känd och uppskattad nyckelharpospelare. Han är född sörmlänning och var bla spelkamrat med Erik Sahlström från Uppland. Ragnar Karlsson är innehavare av den finaste utmärkelse en spelman kan få, nämligen Zornmärket i guld. Hans solospel på nyckelharpa fick många starka applåder.

Utmärkande för årets stämman var också det stora antalet spelande ungdomar. Flera grupper från bla musikskolorna i Strängnäs och Södertälje deltog i programmet.

Nyckelknippan svarade för ett bejublat framträdande.

90-tal spelmän på stämman i Gnesta

Den tredje Gnestastämman, som genomfördes på lördagen, blev sina föregångare lik. Ordet succé är befogat. Totalt anlände omkring 90 spelmän- och kvinnor. Ett 70-tal deltog i allspelet under Sten Erikssons ledning. Övriga ägnade sig åt buskspel och dansmusik.

Nästan alltid kopplas spelmansstämmor samman med sommar och sol, men spelmansmusik kan också framföras under vinterhalvåret. Gnestastämman har redan fått ett grundmurat rykte som synnerligen välarrangerad av Sörmlands spelmansförbund, de lokala grupperna Nyckelknippan och Bygdens Blandning, samt föreningen Folkets hus.

deltog i lekar och danslekar som anordnades en trappa ner.

I varje ledigt utrymme förekom buskspel. Många spelmän- och kvinnor kände igen varandra sedan tidigare, många knöt nya bekantska-per.

Trots anhopningen av grupper som framträdde på stora scenen, hölls tiderna i det närmaste precis. Stämman skulle vara slut kl 17.00. Fem minuter efter utsatt tid sattes punkt.

CARL-GUSTAF OHLSSON

Sörmlands spelmansförbund ser om sitt hus. Här en grupp ungdomar från Strängnäs som gjorde succé. Fr v Pernilla Stenström, Anna Henriksson, Anna Stenström, Amelie Stenström, ledaren Birgitta Andersson och Anna-Karin Hortlund.

Hög kvalitet

— Ett variationsrikt program borgar för hög kvalitet, sa Pär Furå, en av arrangörerna. I Elektron finns de ytor som fordras, för att spelmän och åhörare ska trivas.

Spelmansförbundets Christina Frohm och Sören Olsson har blivit ett fint radarpar när det gäller att presentera de medverkande och samtidigt berätta något om en del av de låtar som framförs. *

Det är, som sagt, många grupper och enskilda spelutövare som passerar revy under tre intensiva eftermiddagstimmar.

Då framfördes det mesta och bästa av svensk folklig musik. Sörmländska låtar varvas med välkända bitar från angränsande landskap.

Strängospel

Som sig bör dominerade nyckelharpor och fioler, men det förekom ytterligare en rad instrument, allt från dur- och dragspel till mungiga och hummel, för att nämna några.

Spelmansstämmor i Sörmland inleds traditionellt med Lästringe gånglåt och den strömmade ut taktfast sedan "hemmablåsarna" Sten Eriksson och Stig Söderström blåst in stämman.

Under allspelet följde sedan en lång rad kända låtar och många kom i repris när de olika grupperna spelade upp sin tilldelning, två låtar per grupp, eller enskild.

Lekar och dans

När stämman pågick som bäst var det många yngre som